

TAMMELAN KUNTA
PUOLIVUOSIKATSAUS 2025
1.1.-30.6.2025

TAMMELA

www.tammela.fi

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	3
1 KUNNAN TALOUDEN TOTEUTUMINEN 1.1.-30.6.2025	4
1.1 Talous	4
1.2 Verorahoitus	8
1.3 Valtionosuudet	9
1.4 Rahoituslaskelma	9
1.5 Toimintaympäristö	9
2 TALOUDEN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN	12
2.1 Kunnanjohtaja	12
2.2 Hallinto- ja kehittämisspalvelut	13
2.3 Sivistyspalvelut	17
2.4 Tekniset palvelut	21
3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	27
Liitteet	28

Tiivistelmä

Vuoden 2025 talousarviossa vuosikate on kahden miljoonan euron suuruinen. Investoinnit ovat yhteensä 4,9 miljoonaa euroa.

Tammelan kunnan investointitaso on ollut historiallisen korkea. Uusi yhtenäiskouluinvestointi on ollut mittava, yhteensä noin 16,5 miljoonan euron hanke. Kesäkuussa 2025 yhtenäiskoulun rakentamiskustannuksia on kirjautunut yhteensä n. 16,1 milj. euroa.

Vuoden 2025 investointiohjelmaan on varattu yhtenäiskoululle 2,7 miljoonaa euroa ja kesäkuun loppuun mennessä menoja oli kirjautunut noin 2,7 milj. euroa.

Koulutoiminta alkoi uudessa yhtenäiskoulussa tammikuussa 2025.

Muilta osin investointitaso pyrittiin talousarvion valmisteluvaiheessa tuomaan Tammelan kunnan perinteiselle investointien määrän tasolle. Investointiesityksiä on porrastettu tuleville vuosille ja tarkastettu eri esitysten toteuttamisjärjestystä. Pyrkimyksenä oli hakea tasapainoa toteutettaville hankkeille ja varmistaa strategiaamme mukaista ennakoivaa taloussuunnittelua.

Tulevan ja tulevien vuosien taloussuunnittelussa on painotettu tarkkuutta, sillä korkean investointitason lisäksi esimerkiksi TE-uudistuksen myötä kunnille tulevien kustannusten tai valtakunnan päätöksenteon vaikutukset kuntien talouteen eivät vielä kaikilta osin ole tarkasti tiedossa.

Tammelan kunnalla on lainaa yhteensä noin 16,3 miljoonaa euroa (2 806 euroa / asukas). Pitkäaikaista lainaa kunnalla on yhteensä 15,5 milj. euroa ja lyhytaikaista lainaa on yhteensä 0,8 milj. euroa.

Tammelan kunnan asuin- ja teollisuustontit on päätetty asettaa -75 % hinnoitteluun vuoden 2025 ajaksi.

1 KUNNAN TALOUDEN TOTEUTUMINEN 1.1.-30.6.2025

1.1 Talous

Kunnan menot ja tulot eivät toteudu tasaisesti vuoden aikana, esim. kunnan myöntämien avustusten ajankohdat ja verotulojen tilitysajankohdat painottuvat tiettyihin ajankohtiin, mikä saattaa aiheuttaa kausivaihtelua kunnan talouden toteutumiseen. Toisen vuosineljänneksen talouden toteutumistiedot eivät sen johdosta ennakoiki koko talousarviovuoden lopullista talouden toteutumisen tilannetta.

Toimintatuotot

Toimintatuottoja on kertynyt kesäkuun loppuun mennessä noin 2,15 milj. euroa eli noin 57,8 % talousarviosta. Vuonna 2024 vastaavana ajankohtana kertymä oli noin 2,10 milj. euroa eli noin 61,3 % vuoden 2024 talousarviosta.

Toimintakulut

Toimintakulujen toteutuma oli noin 10,1 milj. euroa eli noin 50,8 % talousarviosta. Vuonna 2024 vastaavana ajankohtana toimintakulujen toteutuma oli noin 10,0 milj. euroa, joka oli noin 52,1 % talousarviosta. Toimintakulut ovat kasvaneet viime vuoteen verrattuna noin 0,1 milj. euroa.

Henkilöstökulujen toteutuma oli noin 6,2 milj. euroa eli 52,6 %. Viime vuonna vastaavana ajankohtana henkilöstökulujen toteutuma oli noin 6,0 milj. euroa eli 53,2 %.

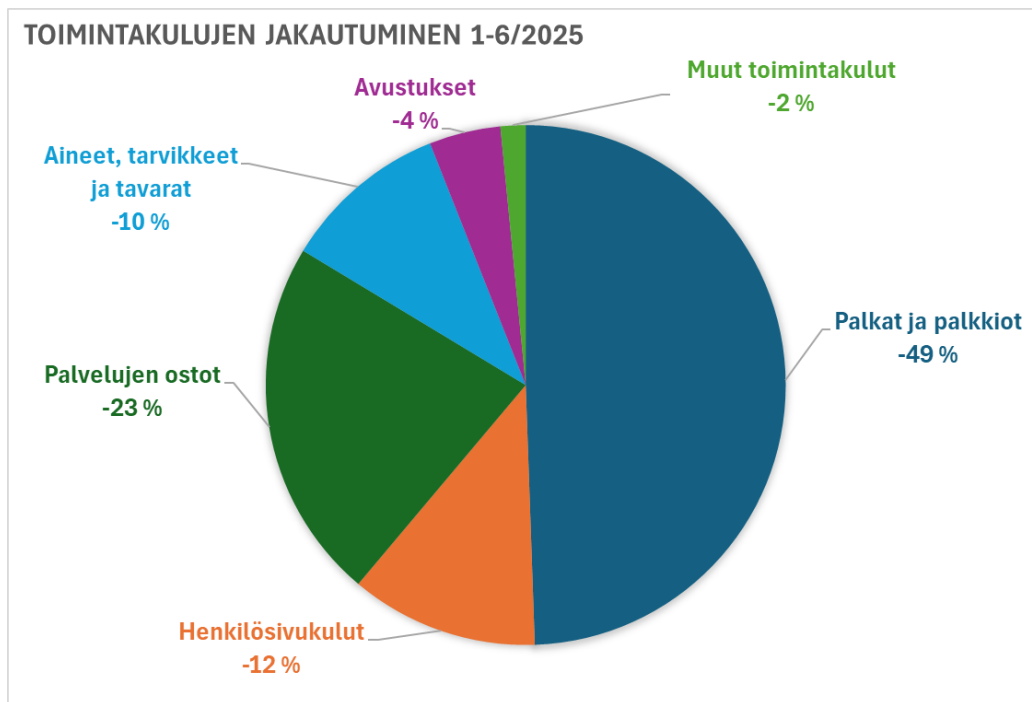
Varsinaiset palkkakulut ilman henkilösivukuluja olivat kesäkuun 2025 lopussa noin 5,0 milj. euroa, joka oli noin 0,16 milj. euroa viime vuotta enemmän. Henkilösivukulujen toteutuma vuonna 2025 oli noin 1,19 milj. euroa ja vuonna 2024 noin 1,15 milj. euroa vastaavana ajankohtana.

Palvelujen ostojen toteutuma oli noin 2,3 milj. euroa ja vuonna 2024 noin 2,5 milj. euroa. Palvelujen ostot vähenivät noin 0,2 milj. euroa viime vuoteen verrattuna.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat olivat noin 1,05 milj. euroa. Viime vuonna vastaavana ajankohtana kulut olivat noin 1,08 milj. euroa, joten kulut pienenevät noin 0,03 milj. euroa viime vuoteen verrattuna.

Avustuksia on maksettu noin 0,45 milj. euroa ja vuonna 2024 noin 0,24 milj. euroa, joten avustuksia on maksettu noin 0,21 milj. euroa enemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Muut toimintakulut, noin 0,16 milj. euroa (vuonna 2024 0,22 milj. euroa), ovat lähinnä vuokrakuluja ja muita kuluja.

Toimintakate

Toimintakate on noin 8 milj. euroa (vuonna 2024 noin 7,9 milj. euroa). Toimintakate on noin 0,1 milj. euroa edellistä vuotta suurempi.

Verotulot

Verotuloja on tilitetty kesäkuun loppuun mennessä noin 6,4 milj. euroa, joka on noin 18 200 euroa viime vuotta enemmän. Kaiken kaikkiaan verotulojen toteutuma on noin 45,3 % talousarviosta.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia on tilitetty yhteensä noin 2,3 milj. euroa. Viime vuonna vastaavana ajankohtana valtionosuudet olivat noin 2,2 milj. euroa.

Vuosikate

Rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen vuosikate on noin 0,6 milj. euroa. Viime vuonna vastaavana ajankohtana vuosikate oli noin 0,7 milj. euroa.

Tammi-kesäkuun 2025 tulos

Kesäkuussa 2025 tilikauden tulos oli noin -0,2 milj. euroa. Edellisenä vuotena vastaavana ajankohtana tilikauden tulos oli noin -0,1 milj. euroa.

TULOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2025

<i>Ulkoiset</i>	TP 2024	TA 2025	TOT 2025Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 748 446	1 433 490	837 260	58,40 %
Maksutuotot	154 363	98 550	33 621	34,12 %
Tuet ja avustukset	373 043	228 000	181 409	79,57 %
Muut toimintatuotot	2 191 665	1 964 560	1 102 217	56,10 %
Toimintatuotot yhteensä	4 467 517	3 724 600	2 154 507	57,85 %
Valmistus omaan käyttöön	69 985	35 000	0	0,00 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-11 716 622	-11 782 014	-6 201 148	52,63 %
Palvelujen ostot	-5 191 407	-5 285 844	-2 282 909	43,19 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 050 943	-1 914 718	-1 050 328	54,86 %
Avustukset	-699 078	-687 600	-450 720	65,55 %
Muut toimintakulut	-370 920	-297 360	-157 959	53,12 %
Toimintakulut yhteensä	-20 028 970	-19 967 536	-10 143 064	50,80 %
TOIMINTAKATE	-15 491 468	-16 207 936	-7 988 557	49,29 %
Verotulot	13 857 574	14 140 142	6 411 817	45,34 %
Valtionosuudet	4 427 206	4 499 022	2 294 652	51,00 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 514	1 500	0	0,00 %
Muut rahoitustuotot	68 323	58 000	59 265	102,18 %
Korkokulut	-357 234	-480 000	-147 359	30,70 %
Muut rahoituskulut	-2 232	0	-147	-100,00 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-289 629	-420 500	-88 241	20,98 %
VUOSIKATE	2 503 682	2 010 728	629 671	31,32 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset pois-	-1 841 646	-2 121 054	-925 005	43,61 %
tot				
Satunnaiset kulut	-1 784 597	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 122 561	-110 326	-295 334	-267,69 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	117 114	111 326	55 114	49,51 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 005 447	1 000	-240 219	-24021,90 %

<i>Ulkoiset / sisäiset</i>	TP 2024	TA 2025	TOT 2025 Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 845 691	3 556 737	1 973 774	55,49 %
Maksutuotot	154 363	98 550	33 621	34,12 %
Tuet ja avustukset	373 043	228 000	181 409	79,57 %
Muut toimintatuotot	3 241 652	2 867 661	1 561 848	54,46 %
Toimintatuotot yhteensä	7 614 750	6 750 948	3 750 651	55,56 %
Valmistus omaan käyttöön	69 985	35 000	0	0,00 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-11 716 622	-11 782 014	-6 201 148	52,63 %
Palvelujen ostot	-7 274 667	-7 398 372	-3 413 987	46,15 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 064 928	-1 925 434	-1 055 763	54,83 %
Avustukset	-699 078	-687 600	-450 720	65,55 %
Muut toimintakulut	-1 420 907	-1 200 464	-617 590	51,45 %
Toimintakulut yhteensä	-23 176 202	-22 993 884	-11 739 208	51,05 %
TOIMINTAKATE	-15 491 468	-16 207 936	-7 988 557	49,29 %
Verotulot	13 857 574	14 140 142	6 411 817	45,34 %
Valtionosuudet	4 427 206	4 499 022	2 294 652	51,00 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 514	1 500	0	0,00 %
Muut rahoitustuotot	89 703	79 381	59 265	74,66 %
Korkokulut	-357 234	-480 000	-147 359	30,70 %
Muut rahoituskulut	-23 613	-21 381	-147	0,69 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-289 629	-420 500	-88 241	20,98 %
VUOSIKATE	2 503 682	2 010 728	629 671	31,32 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 841 646	-2 121 054	-925 005	
Suunnitelman mukaiset pois-	-1 841 646	-2 121 054	-925 005	43,61 %
tot				
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät	-1 784 597	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-1 122 561	-110 326	-295 334	-267,69 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	117 114	111 326	55 114	49,51 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 005 447	1 000	-240 219	-24021,90 %

1.2 Verorahoitus

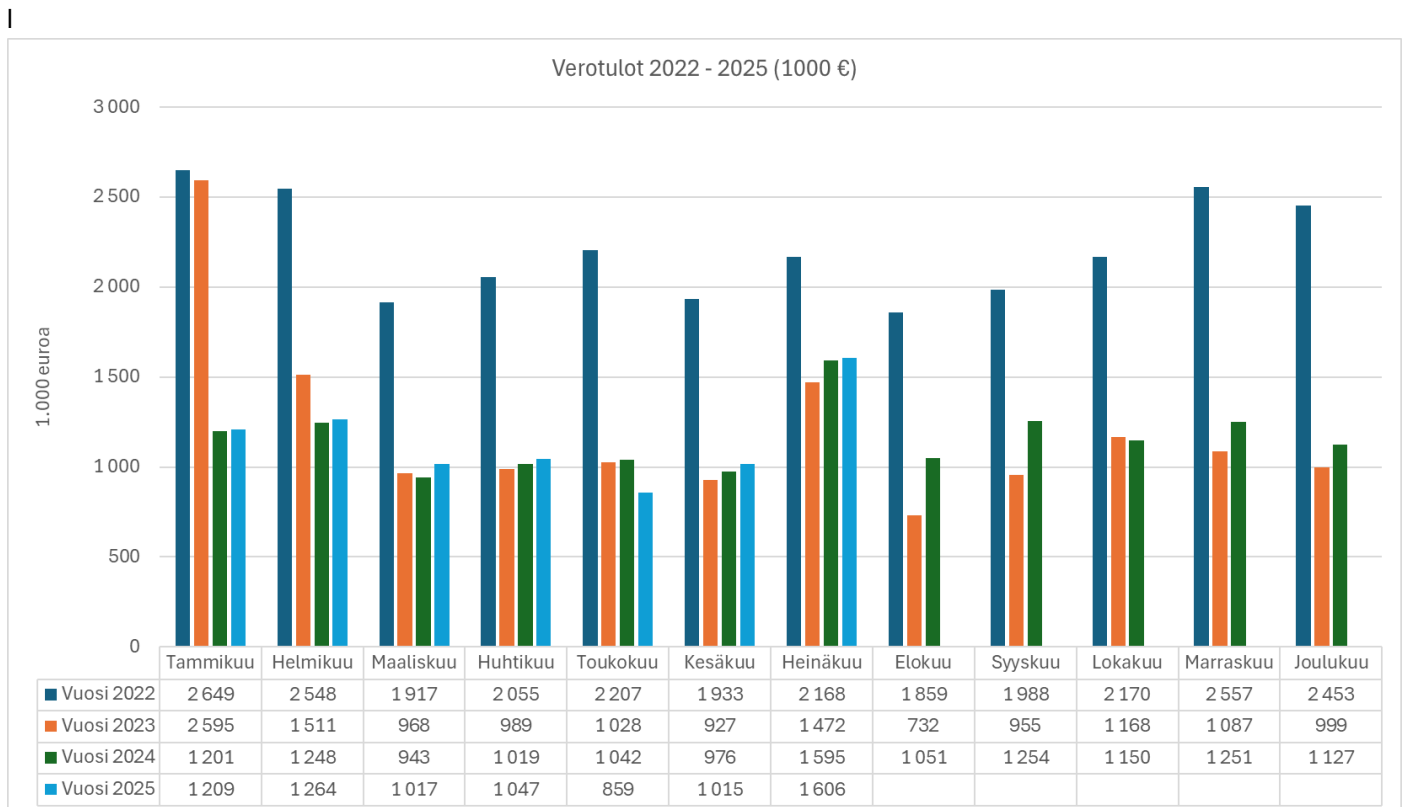
Verotulojen toteuma tammi-kesäkuulta oli noin 6,4 miljoonaa euroa, joka oli noin 45,3 % koko vuoden arviosta. Yhteisöveroja kertyi tammi-kesäkuussa noin 0,6 miljoonaa euroa, ollen noin 61,0 prosenttia koko vuoden talousarviosta. Kunnallisverojen toteuma oli noin 5,7 milj. euroa, ollen noin 51,2 prosenttia koko vuoden arviosta. Kiinteistöveroja kertyi noin 0,1 milj. euroa, joka oli noin 6,8 % kokovuoden arviosta.

Verot	TP 2024	TA 2025	TOT 2025 Q2	Erotus	Toteuma %
Kunnallisvero	10 786 724	11 104 142	5 687 625	5 416 517	51,22 %
Kiinteistövero	2 086 607	2 082 000	142 180	1 939 820	6,83 %
Yhteisövero	984 243	954 000	582 012	371 988	61,00 %
Verotulot yhteensä	13 857 574	14 140 142	6 411 817	7 728 325	45,34 %

Kuukausi	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	Yhteensä
Tammikuu	1 062 115 €	93 547 €	53 713 €	1 209 375 €
Helmikuu	1 026 832 €	188 524 €	48 426 €	1 263 782 €
Maaliskuu	920 306 €	79 922 €	16 641 €	1 016 869 €
Huhtikuu	965 042 €	74 107 €	7 788 €	1 046 936 €
Toukokuu	779 095 €	73 040 €	7 359 €	859 493 €
Kesäkuu	934 236 €	72 873 €	8 253 €	1 015 362 €
Yhteensä	5 687 625 €	582 012 €	142 180 €	6 411 817 €

Lähde: Veronsaajien palvelut, Tammelan kunta 1 - 6/2025.

Alla olevassa kuvassa on kuvattu Tammelan kunnan verotulojen kehitys vuosina 2022 - 2025:

Valtionosuudet

Valtionosuudet ovat toteutuneet tammi-kesäkuussa lähes talousarvion mukaisina. Valtionosuuksia on tilitetty alkuvuoden aikana yhteensä noin 2,3 milj. euroa. Viime vuonna vastaavana ajankohtana valtionosuudet olivat noin 2,2 milj. euroa.

Valtionosuudet	TP 2024	TA 2025	TOT 2025Q2	Erotus	Toteuma %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 872 871	5 341 400	2 667 726	2 673 674	49,94 %
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 534 670	-1 530 790	-727 320	-803 470	47,51 %
Verotulomenetysten kompensatio	1 089 005	688 412	354 246	334 166	51,46 %
Valtionosuudet yhteensä	4 427 206	4 499 022	2 294 652	2 204 370	51,00 %

1.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmassa investointimenoja on kirjattu noin 3,2 milj. euroa, kun viime vuonna vastaavana ajankohtana niitä oli kirjattu noin 6,9 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja oli lyhennetty noin 0,4 milj. euroa. Uusia pitkäaikaisia lainoja on nostettu 8,0 milj. euroa tammi-kesäkuun 2025 aikana.

1.4 Toimintaympäristö

Työllisyys

Kanta-Häme

Hämeen liiton ylläpitämän Elinvoimakatsauksen (kesäkuu 2025) mukaan talous- ja työmarkkinatilanne on jatkunut heikkona Kanta-Hämeessä. Kesäkuussa 2025 maakunnan työttömyysaste oli 11,2 %, joka oli ollut vuosi sitten vastaavana ajankohtana 9,8 %. Erityisesti nuorten asema oli heikentynyt työmarkkinoilla. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 1 156 henkilöä, mikä oli lähes 21 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuosi sitten.

Pitkäaikaistyöttömyys on jatkanut kasvua Kanta-Hämeessä. Vähintään vuoden työttömänä olleiden määrä oli kasvanut lähes 30 prosenttia. Maaliskuun lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli Kanta-Hämeessä 3 059 henkilöä.

Lähde: Hämeen liitto, Elinvoimakatsaus, kesäkuu 2025

Hämeen ELY-keskusalue

ELY-keskuksen ylläpitämän työllisyyskatsauksen (kesäkuu 2025) mukaan Hämeen ELY-keskusalueen kuntien työllisyyspalveluissa oli kesäkuun lopussa 22 390 työtöntä työnhakijaa, mikä on 2 910 enemmän (+15 %) kuin vuotta aikaisemmin ja 1 417 (7 %) enemmän kuin edellisessä. Kokoaikaisesti lomautettuja työnhakijoista oli 1 281 eli 66 edellisvuotta vähemmän (-5 %).

Nuoria alle 25-vuotiaita oli maaliskuun lopussa työttömänä 2 846 ja kasvua vuodentakaisesta on 574 (+25 %). Pitkäaikaistyöttömiä eli yhtäjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä työnhakijana olleita oli 8 587, mikä on 2 111 edellisvuotta enemmän (+33 %).

Tammelan kunnassa oli työttömänä työnhakijana yhteensä 229 henkilöä kesäkuun 2025 lopussa, kun vuotta aiemmin työttömänä oli 181 henkilöä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Tammelassa 8,6 %, Hämeen ELY-alueella 13,1 % ja koko maassa 12,2 %.

Tammelassa oli kesäkuun 2025 lopussa nuoria alle 25-vuotiaita työttömänä 17 henkilöä ja yli 50-vuotiaita 111 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömiä oli 86 henkilöä ja avoimia työpaikkoja 19 kappaletta.

Lähde: ELY-keskus, Työllisyyskatsaus, kesäkuu 2025

Väestö

Alla olevassa kuvassa on kuvattu Kanta-Hämeen väkiluvun kehitys vuoden aikana:

Lähde: Hämeen liitto, Väestökatsaus, kesäkuu 2025

Tammelan kunnan väkiluku on edelleen hieman pienentynyt. Tammelassa oli kesäkuussa 2024 yhteensä 5 827 asukasta ja kesäkuussa 2025 asukkaita oli 5 810. Kuluneen vuoden aikana väkiluku on pienentynyt yhteensä 17 asukkaalla.

Tammelan kunnan väestökehitys 1.6.2024-1.6.2025 on esitetty kuvattu seuraavassa kuvassa:

Lähde: Hämeen liitto, väestökatsaus, kesäkuu 2025

Yritykset

Vuoden 2024 lopussa Tammelassa oli yhteensä 563 yritystä ja kesäkuun 2025 lopussa 564 yritystä.

2 TALouden TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

2.1 Kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja johtaa kuntaa toimialojen kautta ja toimialajohtajat raportoivat kunnanjohtajalle. Kunnanjohtajan suorassa ohjauksessa on elinvoimatyö, henkilöstöhallinto, HyTe-työ, kulttuuri- ja viestintä, markkinointi ja niiden työntekijät raportoivat suoraan kunnanjohtajalle. Talousarvion 2025 tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta, jonka jalkautusta on jatkettu myös muilta osin.

Tammelan kunnan edunvalvontatavoitteet hyväksyttiin kunnanhallituksen kokouksessa 20.1.2025 § 6. Listaus toimitettiin maakuntaliitolle. Tarkoituksena on parantaa maakuntaliiton mahdollisuuksia tukea kuntien tavoitteiden toteutumista.

Kunnan viestintästrategia hyväksyttiin kunnanhallituksen kokouksessa 3.2.2025 § 22. Viestinnän teemat ja painopisteet on työstetty Tammelan kunnan kuntastrategian ja kunnan vahvuuksien mukaisesti.

Seudun kuntien yhteinen elinkeinopoliittinen ohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 10.2.2025 § 2. Seudun yhteisen elinkeinopoliittisen ohjelman tarkoitus on seutukunnallisesta näkökulmasta katsottuna edistää seudullista elinkeinopolitiikkaa, yhteistyötä elinkeinoelämän tueksi, varmistaa nykyisten yritysten toimintaedellytyksiä ja työpaikkojen säilymistä sekä edistää mahdollisuuksia saavuttaa lisää yrityksiä ja työpaikkoja seudulle.

Tammelan kunnan uusi elinvoimaohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 31.3.2025 § 11. Tammelan kunnan elinvoimaohjelma käsittelee laajasti kunnan omia tavoitteita ja toimenpiteitä kunnan elinvoiman edistämiseksi ja kehittämiseksi.

Kunnanvaltuuston 31.5.2021 kokouksessa on jätetty Yritysmönteinen kunta –valtuustoaloite käsiteltiin kunnanvaltuuston kokouksessa 31.3.2025 § 14. Esittelytekstissä esitetty selostus hyväksyttiin vastauksena valtuustoaloitteeseen ja todettiin valtuustoaloite loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus päätti avustusten jakamisesta 16.6.2025 kokouksessaan.

Kunnanhallitus päätti 16.6.2025 § 103 osallistumisesta Forssa–Tammela–Hämeenlinna-linjalii- kenteeseen yhteistyössä Forssan kaupungin ja ELY-keskuksen kanssa. Tämä joukkoliikenne- yhteys on tunnistettu tärkeäksi mm. työmatkaliikenteen, palveluiden piiriin pääsemisen ja opiskelijoiden kulkemisen kannalta. Liikennöinti alkaa elokuussa 2025 noin 10 kuukauden aloitus- jaksolla, jonka aikana seurataan linjan käyttöä, kerätään huomioita yhteistyötahoilta ja organi- saatioilta sekä suunnitellaan sen jatkamista ja tulevaa rahoitus pohjaa.

2.2 Hallinto- ja kehittämispalvelut

Hallinto- ja kehittämispalvelut vastaavat hallinnosta, taloudesta, työllisyydenhoidosta, ICT-palveluista, vanhustyön hankkeesta, kotouttamistyöstä ja asiakaspalvelupisteestä kuntalaisille.

Vuoden 2025 kevätkaudella keskeisenä asiana oli valtuustokauden vaihdos. Vanha valtuusto kokoontui kevätkauden aikana kolme kertaa ja vanha kunnanhallitus yhteensä seitsemän kertaa. Uusi valtuusto kokoontui ensimmäiseen kokoukseensa heti 2.6.2025. Myös uusi kunnanhallitus piti ns. järjestäytymiskokouksensa vielä kesäkuussa 16.6.2025.

Kunnan käytössä oleva sähköinen kokous Cloud Meeting ja asianhallintajärjestelmä Dynasty päivitettiin kevätkauden aikana viimeisimpään versioon.

Huhtikuun lopulla tehtiin päätös Aimoa palvelun käyttöönotosta. Aimoa on luottamushenkilöiden luottamustoimiin liittyvien asioiden hoitamiseen suunnattu palvelu, joka korvaa aiemmat paperi- ja Word -pohjaiset lomakkeet liittyen esimerkiksi perustietojen ilmoittamiseen tai sidonnaisuusilmoitusten tekemiseen. Palvelun käyttöönottoprojekti jatkuu vielä syyskaudella.

Kunniamerkkitoimikunta kokoontui kerran, maaliskuussa, valmistelevaan kunnanhallitukselle esityksen itsenäisyyspäivänä myönnettävien kunniamerkkien ehdottamisesta aluehallintovirastolle.

Tietosuojaryhmä kokoontui kevätkaudella kaksi kertaa. Ryhmässä käsiteltiin mm. tietotilinpäätös vuodelta 2024 ennen kuin se vietiin tiedoksi kunnanhallitukselle. Tietosuojaryhmä aloitti tietosuojan vuosikellon mukaisesti kunnan tietosuoja- ja tietoturvaohjeen päivitystyön, joka jatkuu syyskaudella. Tietosuojavastaava huolehti siitä, että esihenkilöitä muistutettiin uuden työntekijän perehdytykseen kuuluvasta tietosuojakoulutuksesta.

Tammelan kunnan uusi viestintästrategia vahvistettiin hallituksessa 3.2.2025. Tammelan kunnan brändin kirkastuksen ja verkkosivu-uudistuksen hanke on edennyt vaiheeseen, jossa toiveita ja tarpeita on kartoitettu ja kilpailutuksen raamitus on luotu. Kokonaisuutta on edistetty tänä vuonna kootussa viestinnän tiiviissä työryhmässä, joka on kokoontunut 30.6.2025 mennessä viisi (5) kertaa. Niin ikään työryhmä on työstänyt kunnan viestintäohjetta, joka toimii Tammelan kunnan henkilöstön tukena ja käytännön ohjeistuksena erilaisissa viestinnällisissä tehtävissä. Viestintäohje sekä brändin kirkastus ja verkkosivu-uudistus on suunniteltu saada päätöksentekoon syksyn 2025 aikana.

Vaalit

Vuonna 2025 toimitettiin samanaikaisesti kahdet yleiset vaalit: aluevaalit ja kuntavaalit. Koska vaalit toimitettiin samanaikaisesti, kutsuttiin niitä nimellä alue- ja kuntavaalit. Alue- ja kuntavaalien vaalipäivä oli sunnuntai 13.4.2025. Ennakkoäänestyksen ajanjakso kotimaassa oli 2.—8.4.2025. Aluevaaleissa valittiin hyvinvointialueiden aluevaltuustot ja kuntavaaleissa kuntien valtuustot. Sekä aluevaltuustojen että kuntien valtuustojen toimikausi alkoi 1.6.2025 ja kestää vuoden 2029 toukokuun loppuun.

Keskusvaalilautakunta kokoontui kevätkaudella yhteensä seitsemän kertaa.

Tammelassa vuoden 2025 vaaleista alkaen kunta muodostaa yhden äänestysalueen. Äänestyspaikkana varsinaisena vaalipäivänä toimi valtuustosali kunnantalolla. Ennakkoäänestyspaikkana toimi kunnantalo jokaisena ennakkoäänestysajanjaksoon kuuluvana päivänä. Lisäksi kirjastoauto Lunki toimi ennakkoäänestyspaikkana perjantaina ja lauantaina 4.—5.4.2025

seuraavissa paikoissa: Teuron koulu, Susikkaan kylätalo, Portaan koulu, Liesjärven kylätalo, Letkun Puoti, Riihivalkaman koulu sekä Torro.

Vaalipäivänä aluevaalissa annettiin ääniä yhteensä 1 218 kpl ja ennakkoäänestyksessä 1 539 kpl eli yhteensä 2 757 kpl. Äänestysprosentti oli siten 57,1. Ennakkoäänistä hylättiin 36 kpl ja vaalipäivän äänistä 43 kpl eli yhteensä mitättömiä ääniä oli 79 kpl. Kirjastoauto Lunkin osuus annetuista äänistä aluevaalissa oli 136, joista Tammelassa äänioikeutettuja oli 127 henkilöä.

Vaalipäivänä kuntavaalissa annettiin ääniä yhteensä 1 290 kpl ja ennakkoäänestyksessä 1 579 kpl eli yhteensä 2 869 kpl. Äänestysprosentti oli siten 59,4. Ennakkoäänistä hylättiin 55 kpl ja vaalipäivän äänistä 22 kpl eli yhteensä mitättömiä ääniä oli 77 kpl. Kirjastoauto Lunkin osuus annetuista äänistä kuntavaalissa oli 146, joista Tammelassa äänioikeutettuja oli 132 henkilöä.

Valtuustoon kaudeksi 1.6.2025–31.5.2029 tuli valituksi 27 valtuutettua eri puolueista ja yhteislistoilta seuraavasti:

Suomen Keskusta, 9 edustajaa

Kansallinen Kokoomus, 7 edustajaa

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue, 6 edustajaa

Perussuomalaiset, 1 edustaja

Vasemmistoliitto, 1 edustaja

Vihreä liitto, 1 edustaja

Suomen Kristillisdemokraatit (KD), 1 edustaja

Meidän Tammela yhteislista, 1 edustaja

Työllisyyden osalta TE-keskuksilla on päävastuu työllisyystyössä ja raportointikaudella jatkettiin työllisyyden osalta yhteistyötä TyöHämeen kuntien kanssa. TyöHäme -työllisyysalueen muodostavat Hämeenlinnan kaupunki, Forssan kaupunki, Hattulan kunta, Humppilan kunta, Joki-oisten kunta, Tammelan kunta ja Ypäjän kunta. Tammelan kunta on mm. osallistunut Kanta-Hämeen TYM-verkoston johtoryhmän kokoukseen ja TyöHämeen ohjausryhmän kokouksiin, joita on järjestetty säännöllisesti noin kahden viikon välein.

Talous

Toimintatuotot tammi-kesäkuun osalta olivat noin 33 000 euroa ja ne toteutuvat noin 27 % verrattuna koko vuoden talousarvioon. Talousarviossa olevat toimintatuotot koostuvat mm. osakkeiden myynnistä, tonttien myynnistä, työllistämistukituloista, kuntouttavan tuen korvauksista ja valtion korvauksista.

Toimintakulujen toteuma tammi-kesäkuulta on noin –1,8 miljoonaa euroa, joka on noin 50 % talousarviossa arvioidusta koko vuoden toteumasta.

TULOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2025 – Hallinto- ja kehittämispalvelut

<i>(ulkoinen)</i>	TP 2024	TA 2025	TOT 2025 Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	227 133	78 510	29 651	37,77 %
Tuet ja avustukset	122 554	41 000	3 143	7,67 %
Muut toimintatuotot	26 007	1 595	162	10,15 %
Toimintatuotot yhteensä	375 693	121 105	32 956	27,21 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 455 551	-1 377 623	-680 420	49,39 %
Palvelujen ostot	-1 513 250	-1 812 885	-815 411	44,98 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 232	-31 050	-18 619	59,97 %
Avustukset	-257 616	-292 000	-246 491	84,41 %
Muut toimintakulut	-106 671	-18 858	-9 821	52,08 %
Toimintakulut yhteensä	-3 369 319	-3 532 416	-1 770 762	50,13 %
TOIMINTAKATE	-2 993 626	-3 411 311	-1 737 806	50,94 %
VUOSIKATE	-2 993 626	-3 411 311	-1 737 806	50,94 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 551	-17 104	-177	1,04 %
Satunnaiset kulut	-1 784 597			
TILIKAUDEN TULOS	-4 781 774	-3 428 415	-1 737 983	50,69 %
Poistoeron lisäys tai vähennys				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 781 774	-3 428 415	-1 737 983	50,69 %

<i>(sisäinen ja ulkoinen)</i>	TP 2024	TA 2025	TOT 2025Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	625 323	531 317	325 562	61,27 %
Tuet ja avustukset	122 554	41 000	3 143	7,67 %
Muut toimintatuotot	26 007	1 595	162	10,15 %
Toimintatuotot yhteensä	773 883	573 912	328 867	57,30 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 455 551	-1 377 623	-680 420	49,39 %
Palvelujen ostot	-1 571 787	-1 880 437	-857 869	45,62 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 232	-31 050	-18 619	59,97 %
Avustukset	-257 616	-292 000	-246 491	84,41 %
Muut toimintakulut	-177 573	-75 780	-38 777	51,17 %
Toimintakulut yhteensä	-3 498 758	-3 656 890	-1 842 175	50,38 %
TOIMINTAKATE	-2 724 874	-3 082 978	-1 513 309	49,09 %
VUOSIKATE	-2 724 874	-3 082 978	-1 513 309	49,09 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 551	-17 104	-177	1,04 %
Satunnaiset kulut	-1 784 597			
TILIKAUDEN TULOS	-4 513 022	-3 100 082	-1 513 486	48,82 %
Poistoeron lisäys tai vähennys				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 513 022	-3 100 082	-1 513 486	48,82 %

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

HALLINNON- JA TALOUDEN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Edistämme kuntalais- ten osallistumisen mahdollisuuksia	Ennakkoäänestysmah- dollisuuksien lisäämi- nen	Äänestysaktiivi- suus kirjastoau- tossa järjestetyssä ennakkoäänestys- sessä		Alue- ja kuntavaalien järjestäminen vaalilain mukaisesti
Toteutuminen	Toteutunut			
Perustelut	Huhtikuussa 2025 järjestettiin alue- ja kuntavaalit vaalilain mukaisesti.			
Edistämme Tammelan näkyvyyttä, tunnetta- vuutta ja asiakaspalve- lua	Verkkosivujen uudista- minen	Uudistetut kunnan verkkosivut		Verkkosivut uudistettu
Toteutuminen	Toteutumassa osittain.			
Perustelut	Viestintätyöryhmä on kokoontunut ja käsitellyt kokouksissaan verkkosivujen uudistamista ja siihen liittyvää verkkosivutyön kilpailutuksen käynnistämistä. Verkkosivujen uudistami- sen kilpailutus on tarkoitus käynnistää alkusyksystä 2025.			
Edistämme kunnan työskentelytapojen uu- distumista	Sähköisen arkistoinnin ja luottamushenkilöre- kisterin hankinta sekä taloushallintojärjestel- män pilottihankkeen seen osallistuminen	Sähköisen arki- stoinnin ja sähköi- sen luottamushen- kilörekisterin käyt- tönoton edistämi- nen sekä taloushal- lintojärjestelmän uudistamistarpeen arviointi		Tarvittavien järjestel- mien hankinta
Toteutuminen	Toteutumassa osittain.			
Perustelut	Sähköinen luottamushenkilörekisteri on hankittu ja otettu käyttöön. Sähköisen arkistoinnin hankintaa on edistetty. Taloushallintojärjestelmän pilottihankkeeseen osallistuminen pää- tettiin lopettaa resurssipulan takia ja selvittää muita vaihtoehtoja.			

ELINVOIMAN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Edistämme kunnan ja kunnassa toimivien yri- tysten vuorovaikutusta ja yhteistyötä	Toteutamme säännölli- set kunnan ja kun- nassa toimivien yrittä- jien tapaamiset	Tapaamisten luku- määrä		Neljä tapaamista vuo- den 2025 aikana
Toteutuminen	Toteutumassa.			
Perustelut	Kunnan ja yrittäjäyhdistyksen tapaamisia on pidetty alkuvuoden aikana kaksi. Näiden li- säksi on ollut palavereja ja yhteydenpitoa käytännön asioiden hoitamiseksi, esim. Makka- ramarkkinoiden ja Tammelassa tapahtuu –julkaisun toteuttamiseksi. Lisäksi kunnan vi- ranhaltijat ovat tavanneet yrittäjiä yritysvierailujen, kokousten ja tapaamisten kautta.			
Teemme hyvää yritys- yhteistyötä	Elinvoimaohjelman val- mistuminen	Elinvoimaohjelman hyväksyminen pää- töksenteossa		Elinvoimaohjelma on valmis
Toteutuminen	Toteutunut.			
Perustelut	Uusi elinvoimaohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 31.3.2025 § 11.			
Syvennämme kumppa- nuuksia työllisyyden edistämiseksi	TyöHämeen toiminnan varmistaminen Tam- melassa	Työttömyysaste		TyöHämeen palvelujen tuominen tutuksi kunta- laisille
Toteutuminen	Toteutumassa osittain.			
Perustelut	TyöHämeen palveluja tarjotaan säännöllisesti Tammelassa kunnantalolla. Työttömyys- aste on kasvanut Tammelassa; maaliskuussa 2025 työttömyysaste oli 8,1 % (218 henki- lää) ja kesäkuussa 2025 työttömyysaste oli 8,6 % (229 henkilöä).			

2.3 Sivistyspalvelut

Uusi yhtenäiskoulu Harmonia on otettu käyttöön ja Myllykylän koulu on lakkautettu.

Sivistyspalveluiden tavoitteena oleva yhtenäisen toimintakulttuurin toteuttaminen ProVaka ja ProKoulu-toimintamallilla on käynnissä kaikissa päiväkodeissa ja kouluissa suunnitelman mukaisesti. Toimintamallin alkuvaiheessa on toteutettu arvokeskustelut ja yhteisten toimintaohjeiden laadintaa. Toimintamalli on selkiyttänyt ja yhtenäistänyt kasvatuksen ja koulutuksen yhteisiä toimintatapoja koko Tammelan alueella.

Varhaiskasvatuksen opettajan rekrytointi ja koulutuksen edistäminen ovat onnistuneet suunnitellusti. Useampi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja opiskelee varhaiskasvatuksen opettajaksi. Varhaiskasvatuksessa on toteutettu varhaiskasvatuksen laadun arviointi valtakunnallisen laadunarviointimittarin avulla. Arvioinnit jatkuvat edelleen säännöllisesti. Lisäksi toteutettuja toiminnan järjestämisen arviointeja ovat asiakastyytyväisyyskysely ja tuen vaikuttavuuden arviointi.

Tulokset ovat olleet hyviä. Tammitarhan päiväkodin luontoliikuntapihan rakentaminen on edennyt viimeistelyvaiheeseen. Pihaan on lisätty ulkoliikuntatelineitä ja lasten peliarena. Kevään aikana viimeistelyvaiheessa tehdään lasten luontopiha. Pihaan on saatu aidatulle alueelle lisää liikkumatilaa sekä auringon- ja tuulensuojaa. Päiväkoti on auki ympäri vuoden. Varhaiskasvatukseen osallistumisprosentti on korkea: 3-6-vuotiailla 98 prosenttia, 2-vuotiailla 74 prosenttia ja 1-vuotiailla 42 prosenttia.

Lapsiystävällinen kunta mallissa on edetty uuden koordinaatioryhmän ja pienemmän ryhmän (työrukkasen) kanssa toimintasuunnitelman mukaisesti. Lapsen oikeuksia on tehty tutummaksi kuntatasoisesti. Myös osallisuusagentit edistävät lasten ja nuorten osallisuutta ja kuulemista arjessa.

Kirjastopalvelut on aloittanut työn kunnallisen lukutaitostrategian laatimiseksi. On perustettu lukutaitoryhmä, jonka tehtävänä on aluksi kartoittaa lukutaidon tilanne Tammelassa ja sen jälkeen laatia tavoitteet lukutaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Nuorisopalveluissa on tehty sopimus etsivän nuorisotyön tuottamisesta Fokka säätiön kanssa.

TUOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2025 – Sivistystoimi

<i>(ulkoinen)</i>	TP 2024	TA 2025	TOT 2025 Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	254 766	280 610	135 669	48,35 %
Maksutuotot	92 519	30 350	18 094	59,62 %
Tuet ja avustukset	224 862	142 000	176 894	124,57 %
Muut toimintatuotot	73 110	77 400	30 156	38,96 %
Toimintatuotot yhteensä	645 257	530 360	360 812	68,03 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-8 236 922	-8 305 776	-4 436 148	53,41 %
Palvelujen ostot	-1 990 216	-1 848 145	-803 894	43,50 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-315 235	-360 283	-183 736	51,00 %
Avustukset	-201 511	-195 600	-110 205	56,34 %
Muut toimintakulut	-102 774	-110 492	-52 048	47,11 %
Toimintakulut yhteensä	-10 846 658	-10 820 296	-5 586 030	51,63 %
TOIMINTAKATE	-10 201 401	-10 289 936	-5 225 218	50,78 %
VUOSIKATE	-10 201 401	-10 289 936	-5 225 218	50,78 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-105 512	-116 407	-43 691	37,53 %
TILIKAUDEN TULOS	-10 306 913	-10 406 343	-5 268 909	50,63 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 306 913	-10 406 343	-5 268 909	50,63 %

(sisäinen ja ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TOT 2025 Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	254 934	280 610	135 852	48,41 %
Maksutuotot	92 519	30 350	18 094	59,62 %
Tuet ja avustukset	224 862	142 000	176 894	124,57 %
Muut toimintatuotot	82 186	77 400	36 255	46,84 %
Toimintatuotot yhteensä	654 501	530 360	367 094	69,22 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-8 236 922	-8 305 776	-4 436 148	53,41 %
Palvelujen ostot	-3 518 816	-3 350 185	-1 603 564	47,86 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-315 235	-360 283	-183 736	51,00 %
Avustukset	-201 511	-195 600	-110 205	56,34 %
Muut toimintakulut	-977 052	-902 976	-454 145	50,29 %
Toimintakulut yhteensä	-13 249 536	-13 114 820	-6 787 797	51,76 %
TOIMINTAKATE	-12 595 034	-12 584 460	-6 420 702	51,02 %
VUOSIKATE	-12 595 034	-12 584 460	-6 420 702	51,02 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-105 512	-116 407	-43 691	37,53 %
TILIKAUDEN TULOS	-12 700 547	-12 700 867	-6 464 393	50,90 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12 700 547	-12 700 867	-6 464 393	50,90 %

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Osallistumisaste (lapsia varhaiskasvatuksessa %)	Tiedottaminen	Tilasto (väestö-osallistujat)	6 v 98 % 5v 100 % 4v 98 % 3v 98 % 2v 74 % 1v 42 %	5-6 v 99 % 3-4 v 98 % 2 v 80 % 1 v 60 %
Toteutuminen	Toteutunut			
Perustelut	1-3v lapsia on tullut lisää varhaiskasvatukseen ja 1-3v varhaiskasvatuspaikat ovat täynnä.			
Varhaiskasvatuksen laadun arviointi (toimintavuoden aikana henkilöstön ja asiakkaiden toteuttamia useampia arviointeja)	Arviointi	Karvin laatumittari	2 arviointia tehty	Erinomainen
Toteutuminen	Toteutunut			
Perustelut	Laadun arviointi tehty helmikuussa 2025. Tulokset tasoa 4-5/5. Tuen vaikuttavuuden arviointi tehty tammi-helmikuussa 2025. Vaikuttavuuskeskustelut käyty kaikkien tiimien kanssa.			

ProVaka toimintakulttuuri: osallisuuden, yhteenkuuluvuuden ja vuorovaikutuksen kehittäminen	Toimintakulttuurin kehittäminen	ProVaka toimintaohjelman mukaiset mittarit	Vaihteleva	Yhdenvertaista kaikissa päiväkodeissa 100 %
Toteutuminen	Toteutuu.			
Perustelut	Provakan ensimmäinen vuosi on toteutunut suunnitelmien mukaan ja toinen vuosi alkanut suunnitellusti. Provakaa toteutetaan kaikissa päiväkodeissa. Vastaavanlainen tunnetaito-ohjelma Piki on aloitettu toteuttamaan perhepäivähoidossa.			

PERUSOPETUKSEN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Inklusiivisen toimintamallin ja yhteisopettajuuden kehittäminen	Koulukohtaisen toimenpidesuunnitelman laadinta	Toiminpidesuunnitelman toimeenpano	Toimenpidesuunnitelma valmistunut	Suunnitelma valmistunut ja otettu käyttöön
Toteutuminen	Tavoitteet toteutuneet			
Perustelut	Koulut ovat laatineet inklusiosuunnitelmat			
Joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittäminen ja nivelvaiheiden poistaminen	Yhteiset toimintatavat	Toteutuu kaikissa yksiköissä	Toteutuu satunnaisesti	Kaikissa yksiköissä yhteiset toimintatavat
Toteutuminen	Toteutunut osittain			
Perustelut	Yhteisiä toimintatapoja otettu käyttöön			
ProKoulu-toimintakulttuurin kehittäminen	Toimintakulttuurin kehittäminen	ProKoulu-ohjelman mukaiset mittarit	Osa kouluista aloittanut ohjelman toteuttamisen	Ohjelmakäytössä jokaisessa kouluyksikössä
Toteutuminen	Tavoitteet toteutuneet			
Perustelut	ProKoulu on kaikkien koulujen käytössä			

VAPAA-AJAN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Lukutaidon edistäminen ja lukemiskulttuurin vahvistaminen	Lukutaitotyöryhmän perustaminen toteuttamaan valtakunnallista Lukutaitostrategiaa	Lukutaitotyöryhmän toiminta	Kunnassa ei ole AVI:n suosittelemaa lukutaitotyöryhmää	Työryhmä on perustettu, sillä on tavoitteet, ja se kokoontuu säännöllisesti tavoitteiden saavuttamiseksi
Toteutuminen	Tavoite toteutunut			
Perustelut	Lukutaitotyöryhmä aloittanut toimintansa			
Nuorten kuulemisen, osallisuuden ja näkyvyyden vahvistaminen sekä maksuttoman harrastustoiminnan vakiinnuttaminen osaksi nuorisopalveluiden toimintaa	Nuorten omien nettisivujen sekä palautelomakkeen rakentaminen	Nuorten oma nettisivu julkaisu	Nuorten omaa interaktiivista kanavaa eikä nettisivuja ole	Nuorten nettisivun, palautekanavan sekä nuorten tuottaman sisällön julkaisukanava käytössä
	Toteutuminen	Nuorten nettisivu on käytössä ja nuorten Mediapajalaisten päivitettävänä. Sivun kehitys sekä sisällöntuotanto jatkuu nuorivetoisesti.		
	Perustelut			

	Vuosittaisten kyselyiden rakentaminen ja palautteen käsittely tiimissä.	Ajankohtaisten kyselyiden toteuttaminen vuosittain	Vuosittaisia kyselyitä ei ole	Kyselyt kiinteänä osana toimintavuotta
	Toteutuminen	Kyselyt sekä palautelaatikko on otettu kiinteäksi osaksi toimintaa. Palautteet käsitellään ja niihin vastataan nopeasti. Vastaukset ovat kaikkien nuorisotilalla käyvien nähtävillä		
	Perustelut			
	Harrastamisen Suomen mallin valtionavustuksen hankkiminen	Valtionavustus myönnetään ja HSM hanke jatkuu uudella kaudella	HSM hankkeen rahoitus haettava vuosittain uudelle kaudelle. Harrastamisen Tammelan malli on jatkunut vuodesta 2022	HSM hankkeelle varmistetaan vuosittain rahoitus ja harrastustoiminta jatkuu vakiintuneena toimintamuotona tehtävään nimetyn koordinaattorin toimesta
	Toteutuminen	Harrastamisen Suomen mallin rahoitus on haettu ja saatu harrastuskoordinaattorin toimesta jälleen kaudelle 2025-2026. Rahoituksen avulla toiminnan jatkuvuus voidaan taata jälleen vuodeksi eteenpäin		
	Perustelut			

2.4 Tekniset palvelut

Rantapuiston suunnitelmat on hyväksytty mutta toteutuksen laajuus ratkaistaan maanmittaus-toimituksen jälkeen syyskuussa. Toteutusta tehdään vuoden 2025 aikana talousarvion investointiosan puitteissa.

Uuden yhtenäiskoulun rakentaminen on edennyt aikataulussa. Rakennus valmistui suunnitellusti vuoden 2024 loppuun ja piha-alueen työt valmistuvat heinäkuun 2025 loppuun mennessä.

Liikuntahalliin takuu-aika on päättymässä ja kohteen takuutarkastus suoritetaan elokuun lopussa.

Kaukjärven teollisuusalueella on tonttikauppa valmistelussa. Myytävä alue koostuu 8 800 m² määräalasta, alueelle on tulossa hallirakennus sekä kuljetuskaluston hallintaan tarvittavaa kenttää/pihaa.

Papinsillan uuden asuinalueen kaavoitustyöt ovat edenneet suunnitellusti. Alueen rakentamisen valmistelu on edennyt koko alueen pohjatutkimuksien sekä muun selvitystyön muodossa.

Seudullisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun toiminta on alkanut vuoden 2025 alusta uuden henkilöstön turvin. Vastaanotto kuntalaisten taholta on ollut myönteistä. Tammelan kunnan uusittu rakennusjärjestys on myös hyväksytty käyttöön.

Vesihuollon osalta on toimintavarmuuden turvaamista koskeva hanke käynnissä. Hankkeen tavoitteena on vesihuollon turvaaminen koko Tammelan alueelle ja toimintatapojen mahdollinen yhtenäistäminen. Liesjärven vedenottamon purkua voidaan suunnitella vasta kun Forssan Vesihuoltoliikelaitos saa oman uuden ottamonsa käyttöön.

TULOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2025 – Tekninen toimi

(ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TOT 2025 Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 266 548	1 074 370	671 940	62,54 %
Maksutuotot	61 844	68 200	15 527	22,77 %
Tuet ja avustukset	25 627	45 000	1372	3,05 %
Muut toimintatuotot	2 092 549	1 885 565	1 071 899	56,85 %
Toimintatuotot yhteensä	3 446 567	3 073 135	1 760 738	57,29 %
Valmistus omaan käyttöön	69 985	35 000	0	0,00 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 024 150	-2 098 615	-1 084 581	51,68 %
Palvelujen ostot	-1 687 941	-1 624 814	-663 603	40,84 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 699 475	-1 523 385	-847 973	55,66 %
Avustukset	-239 952	-200 000	-94024,2	47,01 %
Muut toimintakulut	-161 474	-168 010	-96 091	57,19 %
Toimintakulut yhteensä	-5 812 993	-5 614 824	-2 786 272	49,62 %
TOIMINTAKATE	-2 296 441	-2 506 689	-1 025 533	40,91 %
VUOSIKATE	-2 296 441	-2 506 689	-1 025 533	40,91 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 732 583	-1 987 543	-881 136	44,33 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 029 024	-4 494 232	-1 906 670	42,42 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	117 114	111 326	55 114	49,51 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 911 910	-4 382 906	-1 851 556	42,24 %

(sisäinen ja ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TOT 2025 Q2	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 965 434	2 744 810	1 512 360	55,10 %
Maksutuotot	61 844	68 200	15 527	22,77 %
Tuet ja avustukset	25 627	45 000	1372,4	3,05 %
Muut toimintatuotot	3 133 460	2 788 666	1 525 431	54,70 %
Toimintatuotot yhteensä	6 186 365	5 646 676	3 054 691	54,10 %
Valmistus omaan käyttöön	69 985	35 000	0	0,00 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 024 150	-2 098 615	-1 084 581	51,68 %
Palvelujen ostot	-2 184 064	-2 167 750	-952 554	43,94 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 713 460	-1 534 101	-853 408	55,63 %
Avustukset	-239 952	-200 000	-94024,2	47,01 %
Muut toimintakulut	-266 283	-221 708	-124 669	56,23 %
Toimintakulut yhteensä	-6 427 909	-6 222 174	-3 109 236	49,97 %
TOIMINTAKATE	-171 559	-540 498	-54 546	10,09 %
VUOSIKATE	-171 559	-540 498	-54 546	10,09 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 732 583	-1 987 543	-881 136	44,33 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 904 142	-2 528 041	-935 682	37,01 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	117 114	111 326	55 114	49,51 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 787 028	-2 416 715	-880 568	36,44 %

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Kestävä viherympäristön hoito	Nurmikenttien muuttaminen vähemmän hoitoa vaativiksi niityiksi	Niittyjen määrä	1 ha	1,5 ha
Toteutuminen	Pääosin toteutunut, palaute ollut ristiriitaista.			
Perustelut	Hoitamattomuus vaikuttaa ulkoisesti olevan palautetta tuottavaa.			
Valaistuksen keskusohjauksen parantaminen taajamissa, energiasäästö	Valaistuksen parantaminen keskusta- ja kylätaajamien kevyt- väylillä	Valaisimien ohjauspäivitys ja uusi hallinta ohjelmisto	Puutteelliset valaisimet kartoitetaan n. 40 kpl	Kartoitusten mukaisesti vaihdetaan 40 kpl
Toteutuminen	Ei ole toteutunut.			
Perustelut	Kartoituksen aloittanut vastuuhenkilö on poistunut kunnan palveluksesta, asiaa käsittely otetaan uudelleen ajankohtaiseksi.			
Vetovoimainen kansanpuisto	Viemärintisuunnitelman ja rahoitusmallin valmistelu	Suunnitelma	Ei ole	Suunnitelma tehty
	Toteutuminen	Ei ole		
	Perustelut	Edellyttää myös hoitokunnan ja Forssan kaupungin ratkaisuja		

	Kevyen liikenteen yhteyden suunnitelman päivitys	Suunnitelma	Ei ole	Suunnitelma tehty
	Toteutuminen	Ei ole		
	Perustelut	Edellyttää myös hoitokunnan ja Forssan kaupungin ratkaisuja		
Metsäsuunnitelman mukainen kestävä metsien hoito	Tuhkalannoituksella parannetaan kasvua ja hiilen sidontaa turvemailla	Tuhkalannoitettu metsäala	57 ha	87 ha
Toteutuminen	Ei ole			
Perustelut	Edennyt metsänhoitosuunnitelman mukaan			

KIINTEISTÖJEN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Energiatohokkuuden parantaminen kiinteistöissä	Ilmastoystävällisen energiamuodon lisääminen	Aurinkovoiman lisääminen kiinteistön energialähteenä	2 kohdetta	4 kohdetta
Toteutuminen	Ei ole			
Perustelut	Poistettu talousarvion investointiosasta.			
Jätehuollon tehostaminen	Yhdistetään lähikkäin olevia jättepisteitä	Jättepisteiden määrä	23 kpl	19 kpl
Toteutuminen	osittain			
Perustelut	katselmukset kiinteistöissä osittain tehty ja kartoitus käynnissä.			
Tarpeettomista kunnan kiinteistöistä luopuminen, Myllykylän koulun myynti	Kohde myydään kiinteistövälittäjän avulla, markkinointi aloitetaan vuoden 2025 alussa	Kohde poistunut kunnan omistuksesta	Koulun toiminta lakanut, kohteeseen ei ole sijoitettavissa kunnan muita palveluita	Kohde myyty 2025 syksyn aikana
Toteutuminen	myynnissä			
Perustelut	katselmus käyty, odotellaan tarjouksia			

KAAVOITUKSEN JA LUPJEN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Kunnan oman rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun toiminnan käynnistäminen	Sähköisen lupajärjestelmän ja arkiston käyttöönotto, toiminnan aloitus	Toiminta käynnissä	Nykyinen seudullinen toiminta	Kunnan oma toiminta käynnissä
Toteutuminen	Toteutunut			
Perustelut				
Uusi Papinsillan asuinalue	Uuden asuinalueen asemakaavoituksen käynnistäminen ja yleiskaavoituksen jatkaminen	Kaavoituksen eteneminen ja vaiheiden laittaminen julkisesti nähtäville	Nykyinen yleiskaava	Asemakaavoituskäynnissä ja yleiskaavoitus hyväksymisvaiheeseen
Toteutuminen	Toteutunut			
Perustelut				

Vieraslajikasvillisuuden torjunta	Tiedon lisääminen, kitkentätoimien aloitus	Julkaistu tiedote ja kitkentäohjeistus	Vieraslajien torjunta ei-systeemaattista	Vieraslajikasvillisuuden torjuntatoimet käynnistetty, suunnitelma jatkosta
Toteutuminen	Toteutunut			
Perustelut				
Uuden rakentamislain mukaisen rakennusjärjestyksen ja rakennusvalvonnan taksan käyttöönotto vuoden 2025 aikana	Vaiheittainen eteneminen	Uudistettu rakennusjärjestys ja taksa käytössä	Nykyinen rakennusjärjestys ja taksa	Uusi rakennusjärjestys ja rakennusvalvonnan taksa ovat lainvoimaisia
Toteutuminen	Toteutunut			
Perustelut				

RUUAN JA PUHDISTUKSEN PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Lähiruoan käytön lisääminen	Toimittajien tuotteiden kartoitus	%-osuus elintarvikkeistoista	14 %	18 %
Toteutuminen	Toteutumassa osittain			
Perustelut	Lähituottajien kartoitusta tehdään koko ajan.			
Elintarvike-hankintojen kotimaisuusaste	Huomioidaan koko valmistusprosessissa ruokalistoista alkaen	%-osuus elintarvikkeistoista	84 %	88 %
Toteutuminen	Toteutumassa osittain			
Perustelut	Tarkistuslaskenta tehdään vuoden lopussa saatujen toimittajatietojen perusteella			
Ruokahävikin minimointi	Ruokahävikin seuranta sovelluksen avulla. Hävikin vähentäminen asiakkaan lautaselta	Lautasjäte g/ruokailija/ateria	25 g/asiakas	15 g/asiakas
Toteutuminen	Toteutumassa			
Perustelut	Ruokahävikin seuranta Biovaaka Flow –sovelluksella onnistunut hyvin			

VESIHUOLLON PALVELUALUE

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Vedenottamot, toimintavarmuudet varmistaminen	Varautumissuunnitelman päivitys	Suunnitelmat valmiit	Suunnitelmat päivittämättä	Päivitetty
Toteutuminen	Toteutunut osittain			
Perustelut	Suunnitelman päivitys käynnissä			
Vesihuoltoyhtiöiden fuusiolla valmiudet toteutua	Fuusioselvitystyö osana kyberturvallisuuden parantamishanketta	Fuusioitumisen valmiudet	Selvitystyö fuusioitumisen osalta aloitettu	Fuusion valmiudet olemassa
Toteutuminen	Toteutunut pääosin			
Perustelut	Fuusioitumisen valmiudet teorialtasolla käsitelty hankkeen yhteydessä yhdellä yritysmallilla			

Viemäriverkon vuoto- vesien vähentäminen	Selvityksen mukaisten korjausten vaikutusten seurantamittaukset	vuotovesien mää- rän väheneminen	Vuotovesiselvi- tys v. 2021 25 %	Seurantamittaus 2025 alle 25 %
Toteutuminen	Toteutumassa osittain			
Perustelut	Teoreettinen tarkastelu tehty, seurantamittaus tekemättä			

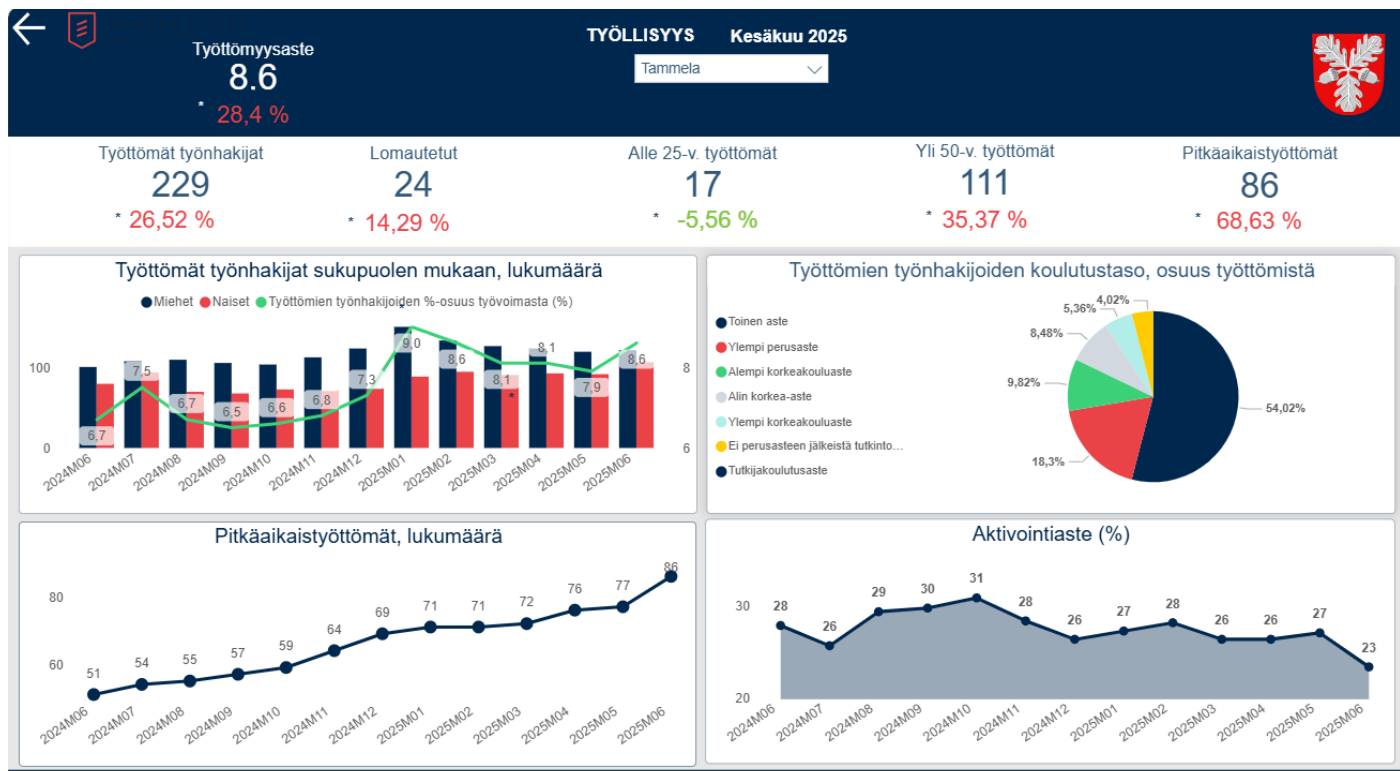
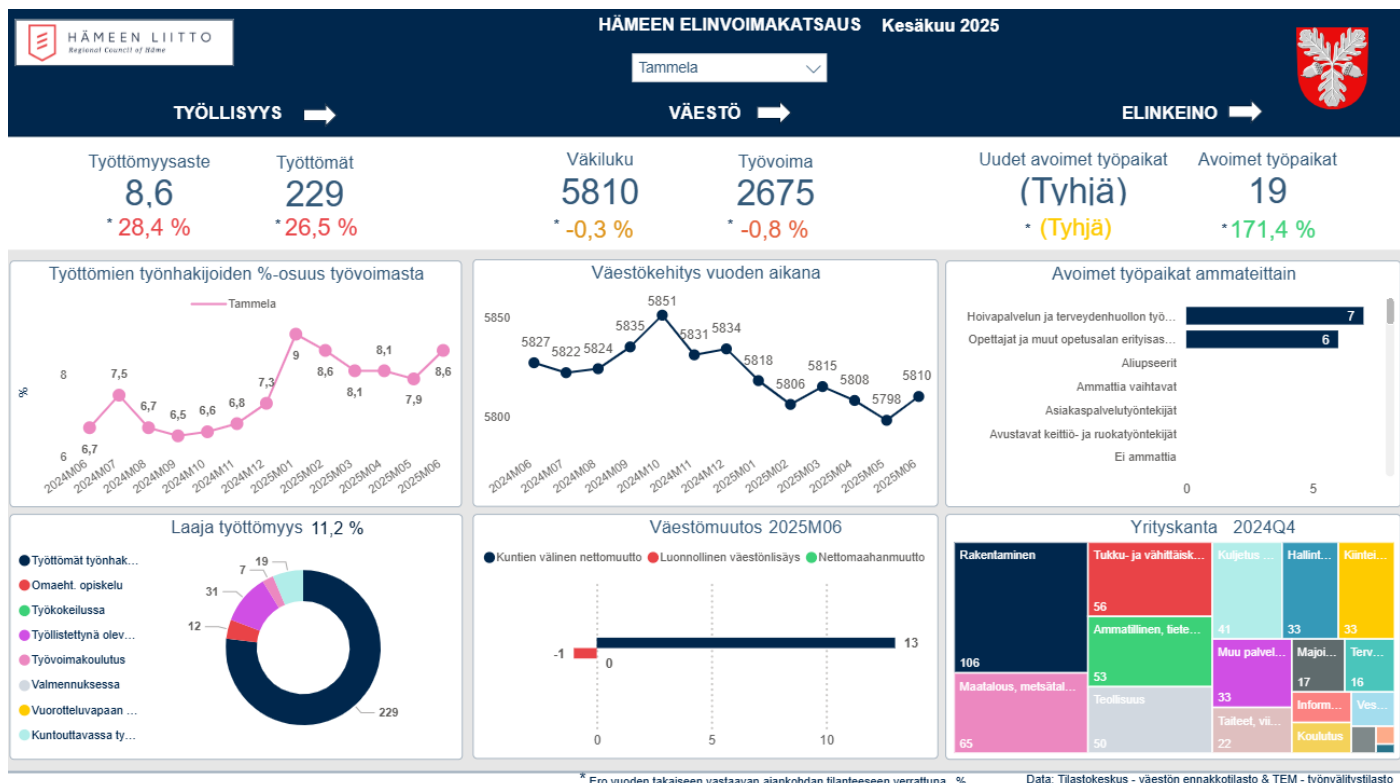
3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

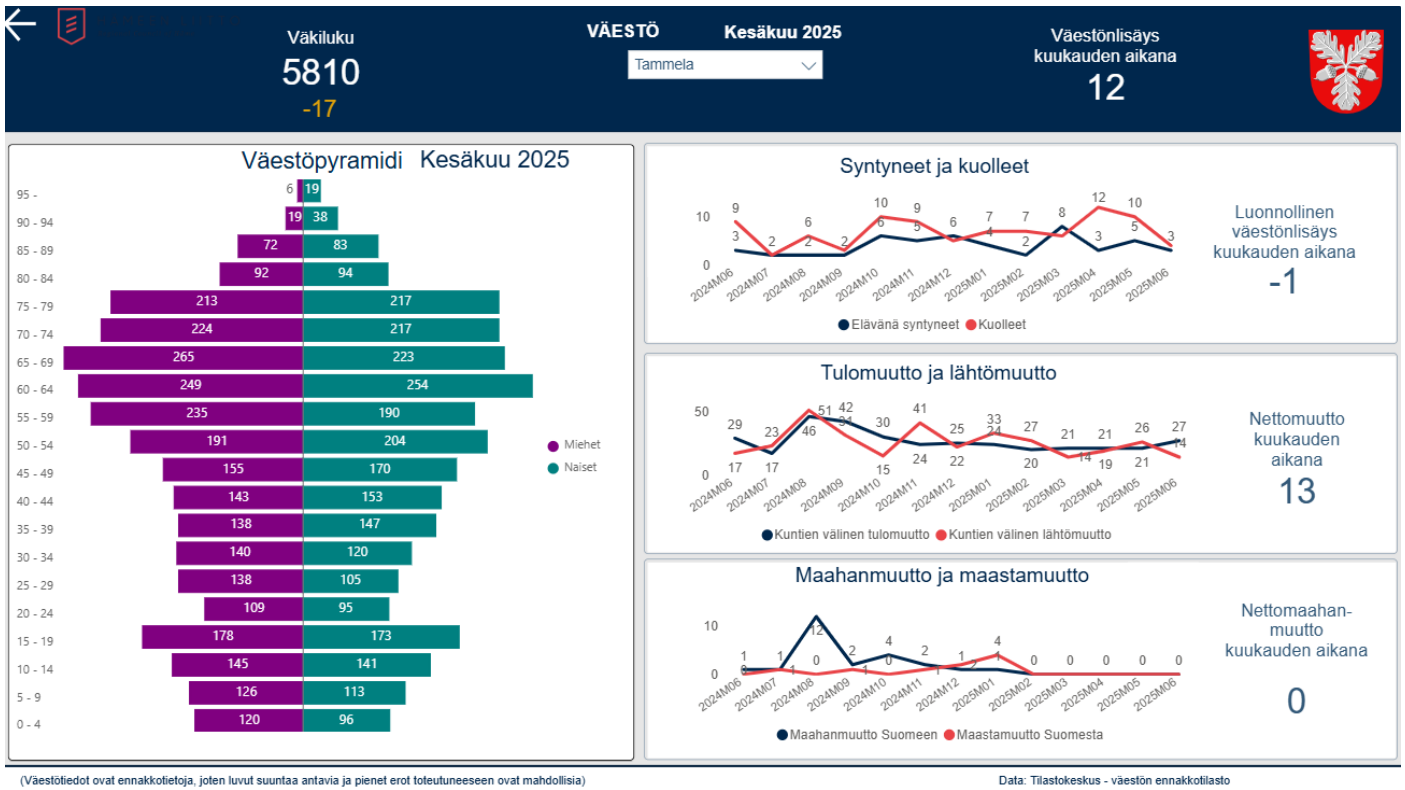
Vuoden 2025 investointeihin on varattu yhteensä noin 4,9 miljoonaa euroa ja niiden toteutuma oli n. 3,2 milj. euroa kesäkuussa 2025. Vuoden 2025 merkittävimmät investoinnit ovat Johdintien hallin, Yhtenäiskoulun ja Kunnantalon investoinnit.

	TA 2025	TOTEUMA 1.1.-31.6.	TOTEUMA / TA 2025	SELITE
HALLINTO- JA KEHITTÄMISPALVELUT				
Maa-alueet	-70 000	-254 275	184 275	Käyttöomaisuuden myynti
Hallinnon hankekohtaiset	-67 000	0	-67 000	Verkkosivu-uudistus, sähköinen arkisto, sähköinen luottamushenkilörekisteri
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Irtaimisto	-236 437	-51 052	-185 385	Yhtenäiskoulun luokkien varustus, Taikatasun, Portaan ja Riihivalkaman hankinnat, Traktorimönkijä
TEKNINENLAUKUNTA				
Irtaimisto	-25 000	-22 551	-2 449	Pakettiauto
Yhdyskuntarakentaminen hankekohtaiset	-320 000	-4574	-315 426	Ojajärventien oikaisu, Rantapuisto, Papinketo
Yhdyskuntarakentaminen	-180 000	0	-180 000	Liikenneväylien rakentaminen, kaavateiden päällystäminen
Muu yhdyskuntarakentaminen	-80 000	-1 315	-78 685	Puistot, tievalaistus, tieviitat ja Manttaalin uimaranta
Talonrakentaminen hankekohtaiset	-2 800 000	-2 665 887	-134 113	Johdintien halli, yhtenäiskoulu
Muu rakentaminen	-1 005 000	-160 054	-844 946	Kunnantalon, Teuron koulu, Manttaalin, Päiväkotien, Tammitorppien ja -kartanon, vuokratalojen, Norrintien kiinteistöjen, liikuntakeskuksen investoinnit
VESILAITOS				
Papinketo	-35 000	0	-35 000	
Vesilaitos muut	-60 000	0	-60 000	
Viemärlaitos muut	-20 000	-3 798	-16 202	
Investoinnit netto	-4 898 437	-3 163 506	-1 734 931	

Liitteet

Liite 1. Hämeen elinvoimakatsaus, Tammelan kunta, tammi-kesäkuu 2025

Lähde: Hämeen liitto, Hämeen elinvoimakatsaus, Tammelan kunta, Kesäkuu 2025

Liite 2. Tammelan väestönkehitys 1.1.- 30.6.2025

		Elävänä synty- neet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien väli- nen tulo- muutto	Kuntien väli- nen lähtö- muutto	Kuntien välinen netto- muutto	Kunnan sisäinen muutto
Tammela	2025Q1	14	20	-6	65	74	-9	51
	2025Q2	11	26	-15	69	59	10	60
	Yht.	25	46	-21	134	133	1	111

		Maahan- muutto Suo- meen	Maahan- muutto Suo- meen Poh- joismaista	Maahan- muutto Suo- meen EU- maista	Maasta- muutto Suomesta	Maasta- muutto Suo- mesta Pohjois- maihin	Maastamuutto Suomesta EU- maihin
Tammela	2025Q1	1	0	1	4	0	0
	2025Q2	0	0	0	0	0	0
	Yht.	1	0	1	4	0	0

		Netto- maahan- muutto	Koko- nais- netto- muutto	Solmitut avioliitot	Avioerot	Väestön- lisäys	Väki-lu- vun kor- jaus	Koko- nais- muutos	Väkiluku
Tammela	2025Q1	-3	-12	3	2	-18	1	-17	5815
	2025Q2	0	10	3	1	-5	0	-5	5810
	Yht.	-3	-2	6	3	-23	1	-22	

Lähde: Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto, kesäkuu 2025

Liite 4. Käyttötalouden toteutuminen verrattuna edelliseen vuoteen

Hallinto- ja kehittämispalvelut

Toimintatuotot	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankohtana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Myyntituotot	78 510	29 651	38 %	38 370	-23 %	227 133
Maksutuotot	0	0	0 %	0	0 %	0
Tuet ja avustukset	41 000	3 143	8 %	12 652	-75 %	122 554
Muut toimintatuotot	1 595	162	10 %	10 130	-98 %	26 007
Yhteensä	121 105	32 956	27 %	61 152	-46 %	375 693

Toimintakulut	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankohtana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Palkat ja palkkiot	-881 296	-449 659	51 %	-508 408	-12 %	-943 335
Henkilösivukulut	-496 327	-230 761	46 %	-260 737	-11 %	-512 216
Palvelujen ostot	-1 812 885	-815 411	45 %	-778 000	5 %	-1 513 250
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 050	-18 619	60 %	-21 334	-13 %	-36 232
Avustukset	-292 000	-246 491	84 %	-131 010		-257 616
Muut toimintakulut	-18 858	-9 821	52 %	-95 288	-90 %	-106 671
Yhteensä	-3 532 416	-1 770 762	50 %	-1 794 777	-1 %	-3 369 319

Toimintakate	-3 411 311	-1 737 806	51 %	-1 733 625	0 %	-2 993 626
---------------------	-------------------	-------------------	-------------	-------------------	------------	-------------------

Sivistyspalvelut

Toimintatuotot	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankohtana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Myyntituotot	280 610	135 669	48 %	88 275	54 %	254 766
Maksutuotot	30 350	18 094	60 %	17 060	6 %	92 519
Tuet ja avustukset	142 000	176 894	125 %	320 355	-45 %	224 862
Muut toimintatuotot	77 400	30 156	39 %	34 806	-13 %	73 110
Yhteensä	530 360	360 812	68 %	460 495	-22 %	645 257

Toimintakulut	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankohtana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Palkat ja palkkiot	-6 910 814	-3 671 721	53 %	-3 540 188	4 %	-6 832 943
Henkilösivukulut	-1 394 962	-764 426	55 %	-721 846	6 %	-1 403 980
Palvelujen ostot	-1 848 145	-803 894	43 %	-834 690	-4 %	-1 990 216
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-360 283	-183 736	51 %	-167 580	10 %	-315 235
Avustukset	-195 600	-110 205	56 %	-109 252	1 %	-201 511
Muut toimintakulut	-110 492	-52 048	47 %	-49 251	6 %	-102 774
Yhteensä	-10 820 296	-5 586 030	52 %	-5 422 807	3 %	-10 846 658

Toimintakate	-10 289 936	-5 225 218	51 %	-4 962 312	5 %	-10 201 401
--------------	-------------	------------	------	------------	-----	-------------

Tekniset palvelut

Toimintatuotot	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankoh- tana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Myyntituotot	1 074 370	671 940	63 %	679 560	-1 %	1 266 548
Maksutuotot	68 200	15 527	23 %	20 182	-23 %	61 844
Tuet ja avustukset	45 000	1 372	3 %	3 780	-64 %	25 627
Muut toimintatuotot	1 885 565	1 071 899	57 %	876 632	22 %	2 092 549
Yhteensä	3 073 135	1 760 738	57 %	1 580 154	11 %	3 446 567

Valmistus omaan käyttöön	35 000	0	0 %	3 495	-100 %	69 985
--------------------------	--------	---	-----	-------	--------	--------

Toimintakulut	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankoh- tana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Palkat ja palkkiot	-1 745 935	-893 971	51 %	-807 260	11 %	-1 682 371
Henkilösivukulut	-352 680	-190 610	54 %	-163 252	17 %	-341 779
Palvelujen ostot	-1 624 814	-663 603	41 %	-834 814	-21 %	-1 687 941
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 523 385	-847 973	56 %	-890 776	-5 %	-1 699 475
Avustukset	-200 000	-94 024	47 %	0	0 %	-239 952
Muut toimintakulut	-168 010	-96 091	57 %	-78 671	22 %	-161 474
Yhteensä	-5 614 824	-2 786 272	50 %	-2 774 772	0 %	-5 812 993

Toimintakate	-2 506 689	-1 025 533	41 %	-1 191 123	-14 %	-2 296 441
--------------	------------	------------	------	------------	-------	------------

Koko kunta

Toimintatuotot	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankohtana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Myyntituotot	1 433 490	837 260	58 %	806 205	4 %	1 748 446
Maksutuotot	98 550	33 621	34 %	37 242	-10 %	154 365
Tuet ja avustukset	228 000	181 409	80 %	336 786	-46 %	373 045
Muut toimintatuotot	1 964 560	1 102 217	56 %	921 568	20 %	2 191 665
Yhteensä	3 724 600	2 154 507	58 %	2 101 802	3 %	4 467 511

Valmistus omaan käyttöön	35 000	0	0 %	3 495	-100 %	69 985
--------------------------	--------	---	-----	-------	--------	--------

Toimintakulut	Talousarvio muutosten jälk.	Toteuma 1-6 / 2025	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajankohtana	Muutos-%	Edellinen vuosi
Palkat ja palkkiot	-9 538 045	-5 015 351	53 %	-4 855 856	3 %	-9 458 648
Henkilösivukulut	-2 243 969	-1 185 797	53 %	-1 145 835	3 %	-2 257 974
Palvelujen ostot	-5 285 844	-2 282 909	43 %	-2 447 504	-7 %	-5 191 405
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 914 718	-1 050 328	55 %	-1 079 690	-3 %	-2 050 945
Avustukset	-687 600	-450 720	66 %	-240 262	0 %	-699 078
Muut toimintakulut	-297 360	-157 959	53 %	-223 209	-29 %	-370 920
Yhteensä	-19 967 536	-10 143 064	51 %	-9 992 356	2 %	-20 028 970

Toimintakate	-16 207 936	-7 988 557	49 %	-7 887 059	1 %	-15 491 468
--------------	-------------	------------	------	------------	-----	-------------